

Geomorfologické mapování

GEOMORFOLOGICKÁ MAPA =

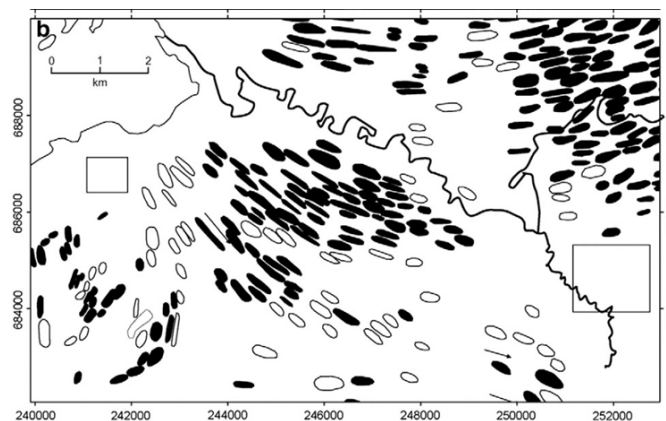
tematická mapa znázorňující georeliéf nebo jeho
vybrané vlastnosti

OBEČNÁ GEOMORFOLOGICKÁ MAPA

- tvary zemského povrchu
- morfometrie
- geneze tvarů
- současné procesy
- stáří tvarů
- materiály v podloží (skalní horniny, zvětraliny, sypké sedimenty, půdy)

DÍLČÍ GEOMORFOLOGICKÁ MAPA

pouze vybrané tvary n.
některé vlastnosti reliéfu

drumliny

*orientace
svahů*

POSTUP GEOMORFOLOGICKÉHO MAPOVÁNÍ

- A. Sestavení projektu
- B. Přípravná etapa
- C. Mapování a technické práce v terénu
- D. Laboratorní analýzy, mapa, závěrečná zpráva

A. Sestavení projektu

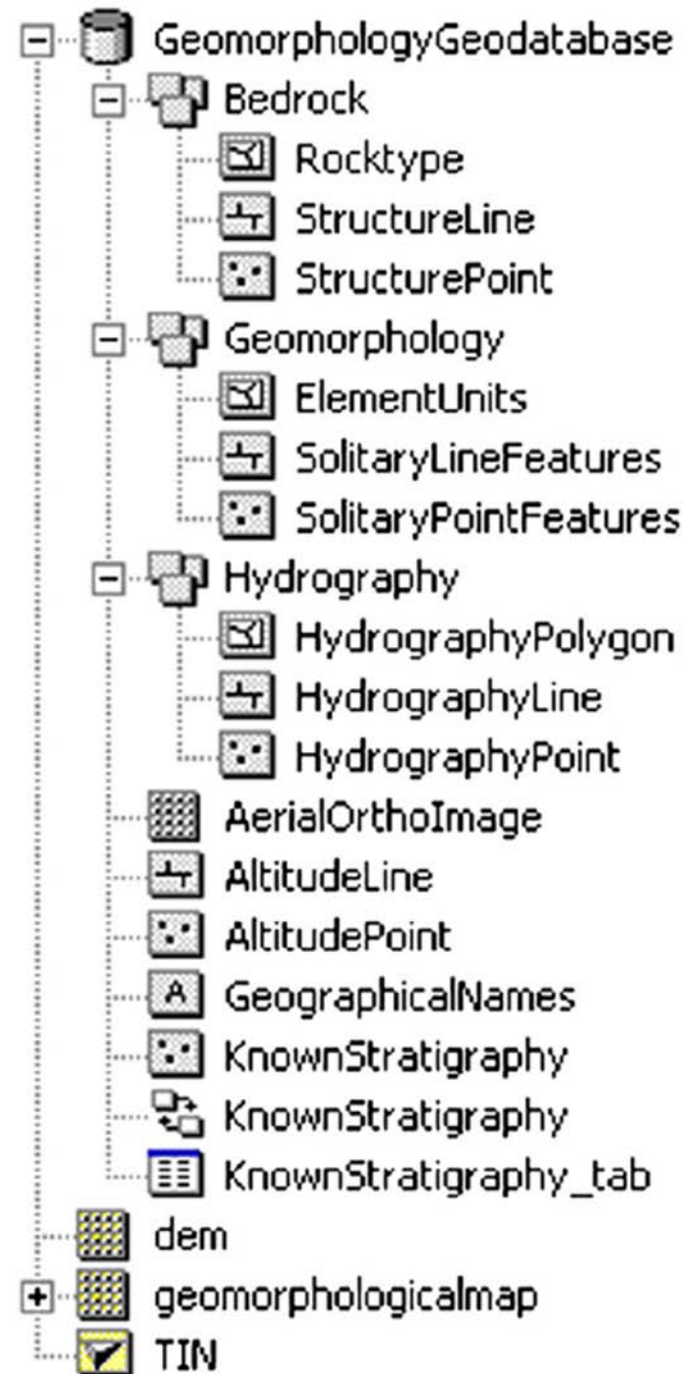
- Cíle mapování
- Vymezení zájmového území

typ a měřítko geomorfologické mapy

B. Před terénem ...

1. Studium topografických, tematických map a materiálů DPZ
2. Návrh a tvorba GIS databáze
3. Příprava mapovacích formulářů
4. Předběžné vymezení hlavních tvarů z map a snímků
5. Sestavení terénní pracovní mapy
6. Sestavení legendy (včetně značek)

C. V terénu ...

MAPOVÁNÍ DO ANALOGOVÉ MAPY

- pauzák + mapa + podložka + tužka
- letecký snímek, stínovaný reliéf
- mapovací formuláře
- vytištěný značkový klíč
- ruční GNSS
- dalekohled

MAPOVÁNÍ DO MOBILNÍHO GIS

Začínáme rekognoskační pochůzkou → odhad času a naplánování trasy pochodu

Procházení území

Záznam tras nebo bodů pomocí ruční GNSS

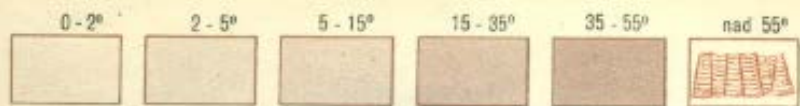
Poznámky (do mapovacích formulářů) a fotografie (lokalizovat pomocí GNSS)

D. Po terénu ...

1. Stažení dat z GNSS a jejich integrace do geodatabáze
2. Porovnání předběžné mapy s výsledky terénního výzkumu
3. Přepsání poznámek a vytvoření popisků fotografií
4. Vytvoření mapy s hranicemi tvarů v GIS
5. Přidání bodových, liniových a plošných značek (manuálně n. výběrem značek připravených v digitální podobě), GIS nebo grafický SW
6. Sepsání závěrečné zprávy
7. Prezentace a publikování mapy

BARVY A ODSŤINY PRO SKLONY A GENETICKÉ TYPY SVAHŮ

Svahy vzniklé denudačními, fluvialně-denudačními a krasovými destrukčními procesy

LITOLOGICKÉ ÚDAJE

	vápenc		povrch fluvialní akumulace tvořené pískem
	štěr		povrch fluvialní akumulace tvořené siltom, hlínou, jílem
	pisek		náplavový kužel tvořený pískem
	hlína, jí, silt		náplavový kužel tvořený siltom, hlínou, jílem

SYMBOLY PRO STÁŘÍ TVARŮ

M	miocén
P	pliocén
Q	pleistocén
Qh	holocén
Q1-Q6b	relativní stáří kvartérních říčních teras

EXOGENNÍ TVARY

A. DENUDAČNÍ TVARY

I. DESTRUKČNÍ TVARY

	strukturní svahy na vrstevních plochách vápenců
	zbytky zarovnaných povrchů
	široce zaoblené hřbety

C. FLUVIALNĚ-DENUDAČNÍ TVARY

	svahy ukloněné 0 - 2°
	svahy ukloněné 2 - 5°
	svahy ukloněné 5 - 15°
	svahy ukloněné 15 - 35°
	svahy ukloněné 35 - 55°
	svahy ukloněné nad 55°

E. KRASOVÉ TVARY

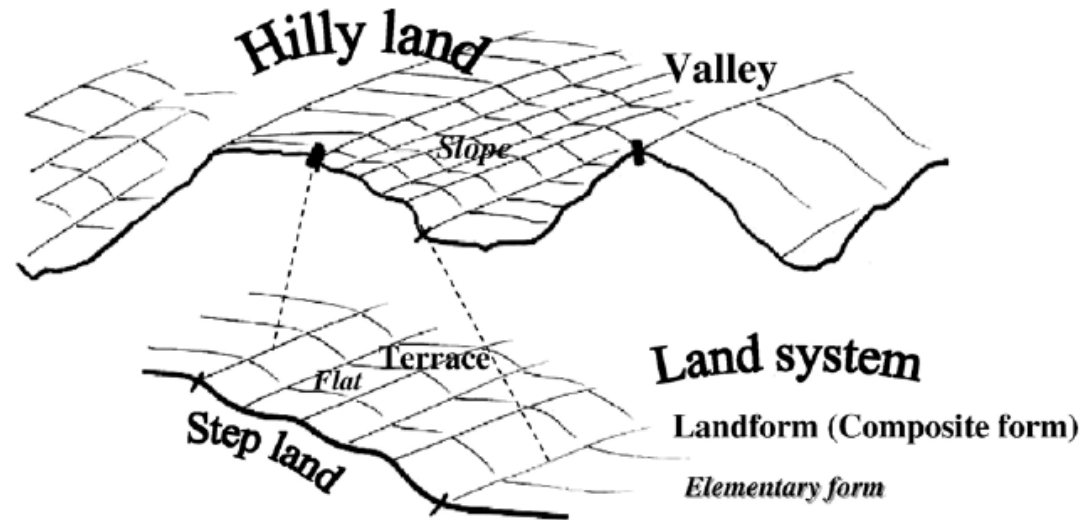
	strže čerstvé
	údolí tvaru V
	bačky

	hřbety z tvrdých pískovcových hornin (koží hřbety)
	hřbety z tvrdých vápenců
	monoklinální vápencové hřbety
	sedla
	resekventní svahy na zlomové čáře
	tvrdose z pískovců (a slepenců)
	vápencové tvrdose
	odlehky
	odlučné oblasti sesuvů - čerstvé
	odlučné oblasti sesuvů - staré
	malé sesuvy
II. AKUMULAČNÍ TVARY	
	akumulační oblasti sesuvů - jazyky
	povrch koluvia
	zbytky proluviálních akumulací
B. FLUVIALNÍ TVARY	
I. DESTRUKČNÍ TVARY	
	opuštěná koryta vyhloubená v náplavech
II. AKUMULAČNÍ TVARY	
	povrch fluvialní akumulace tvořené štěrkem

	malé závřty
	jeskyně s vchodem na svahu
	škrapy
H. TVARY VZNIKLÉ NIVACÍ A PŮSOBENÍM MRAZU	
	nivacní kary a vyklenky
	úpady
	malé residuální skály - jehlovitého tvaru - hradbovitého tvaru
	kryopedimenty
	plochy vytvořené soliflukcí
K. EOLICKÉ TVARY	
	povrch na vátých píscích
	přesypy neaktivní
	sprašový pokryv opakující starší reliéf
	sprašové plošiny a svahy bez vztahu k pohřbenému reliéfu
N. ANTROPOGENNÍ TVARY	
	hliníky, pískovny, štěrkovy aktivní - neaktivní
	kamenolomy aktivní - neaktivní
	uměle terasované svahy

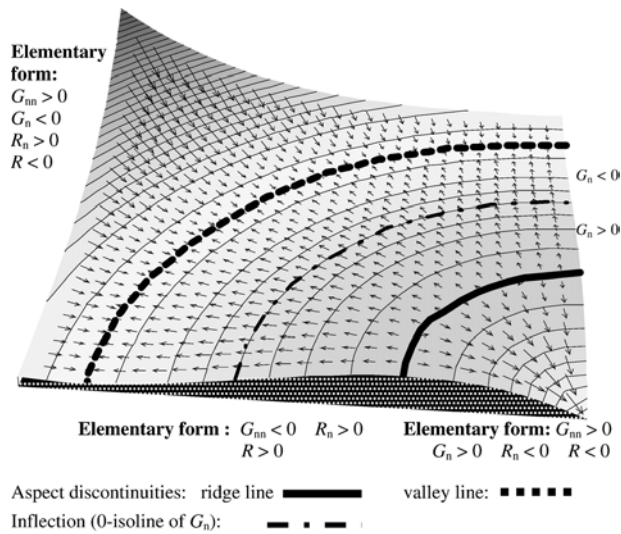
Co jsou ELEMENTÁRNÍ FORMY RELIÉFU?

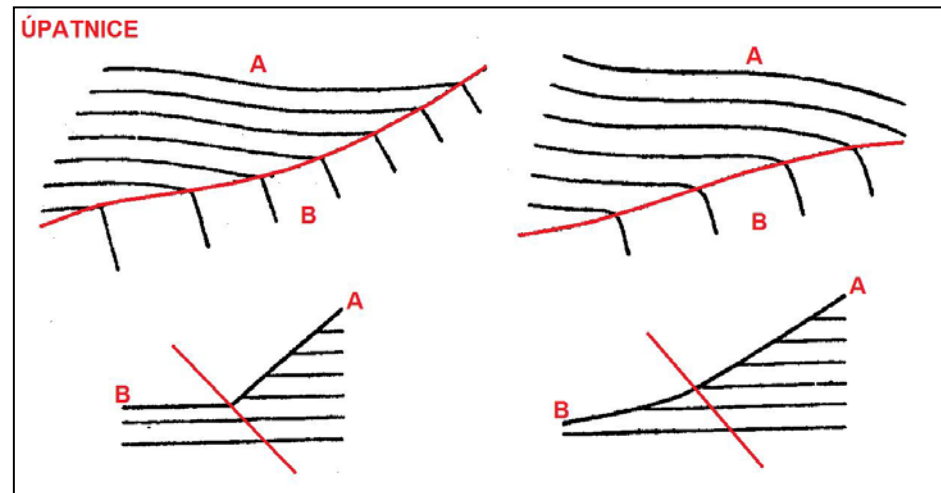
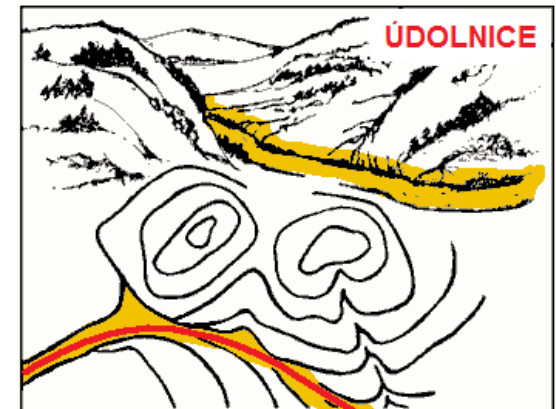
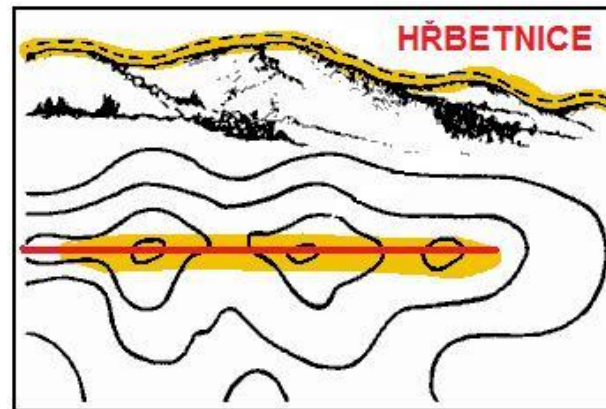
= části (segmenty) reliéfu s konstantní hodnotou nadmořské výšky, případně konstantní hodnotou jiných morfometrických charakteristik (sklon, orientace, spádníková křivost, vrstevnicová křivost + další odvozené charakteristiky).

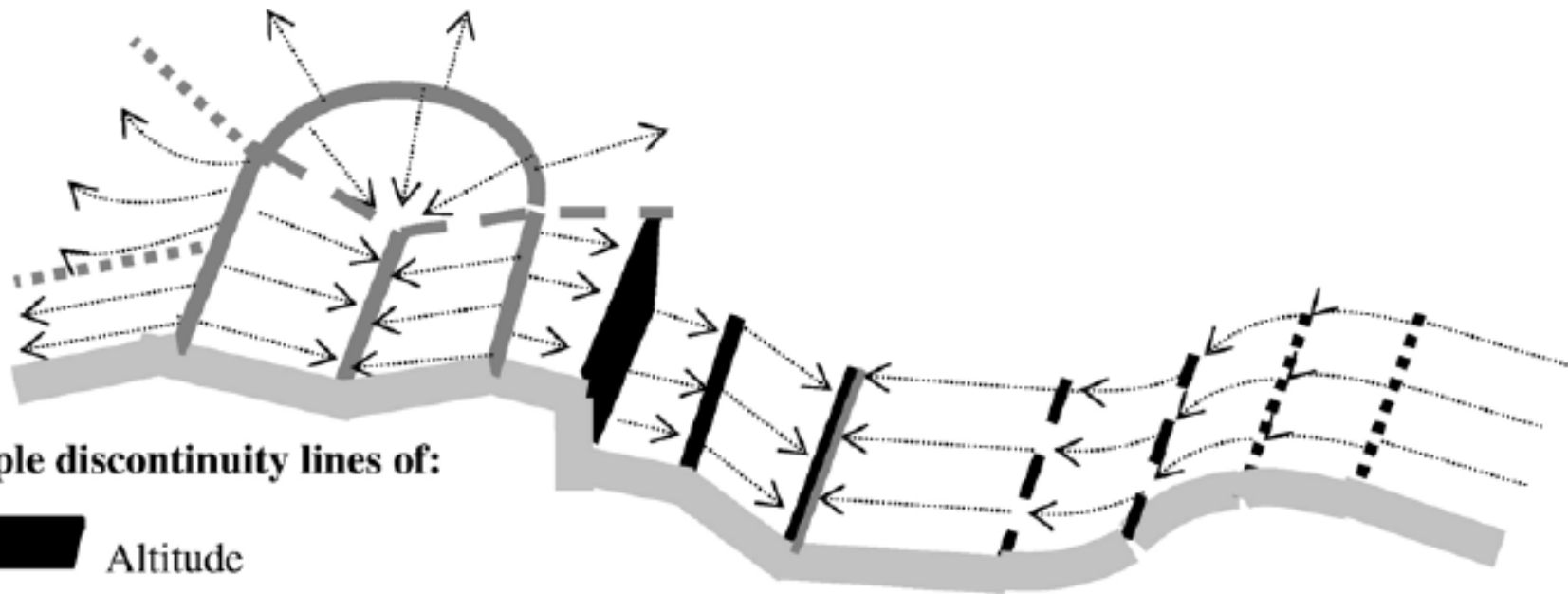
Jak se EFR vymezují?

1. Vykreslení hranice ploch se sklonem do 2° (plošiny)
2. Vykreslení ostrých údolnic, hřbetnic, výrazných úpatnic

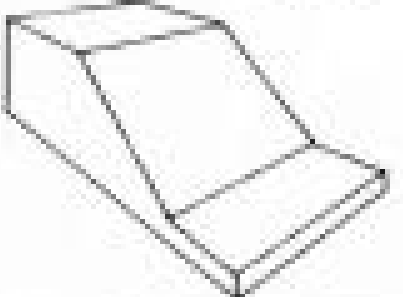
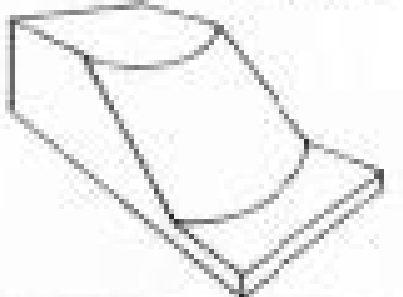
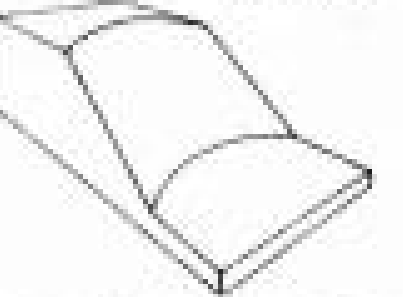
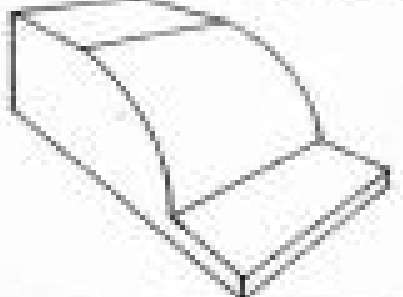
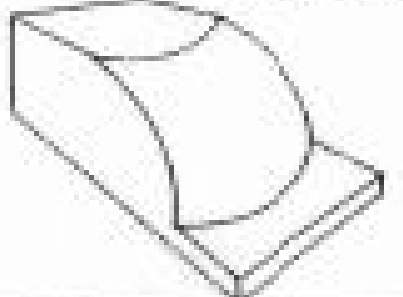
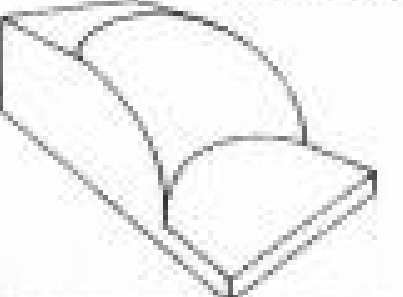
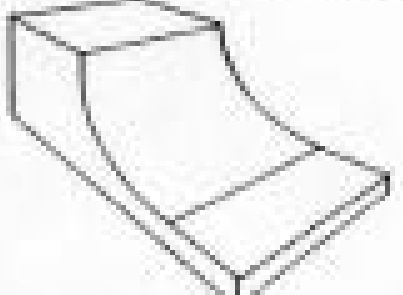

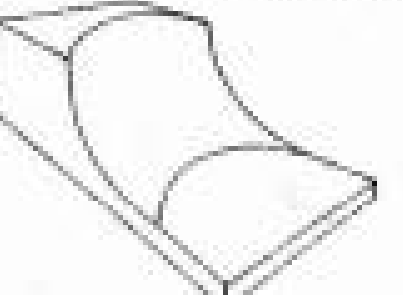
(Minár – Evans 2008)

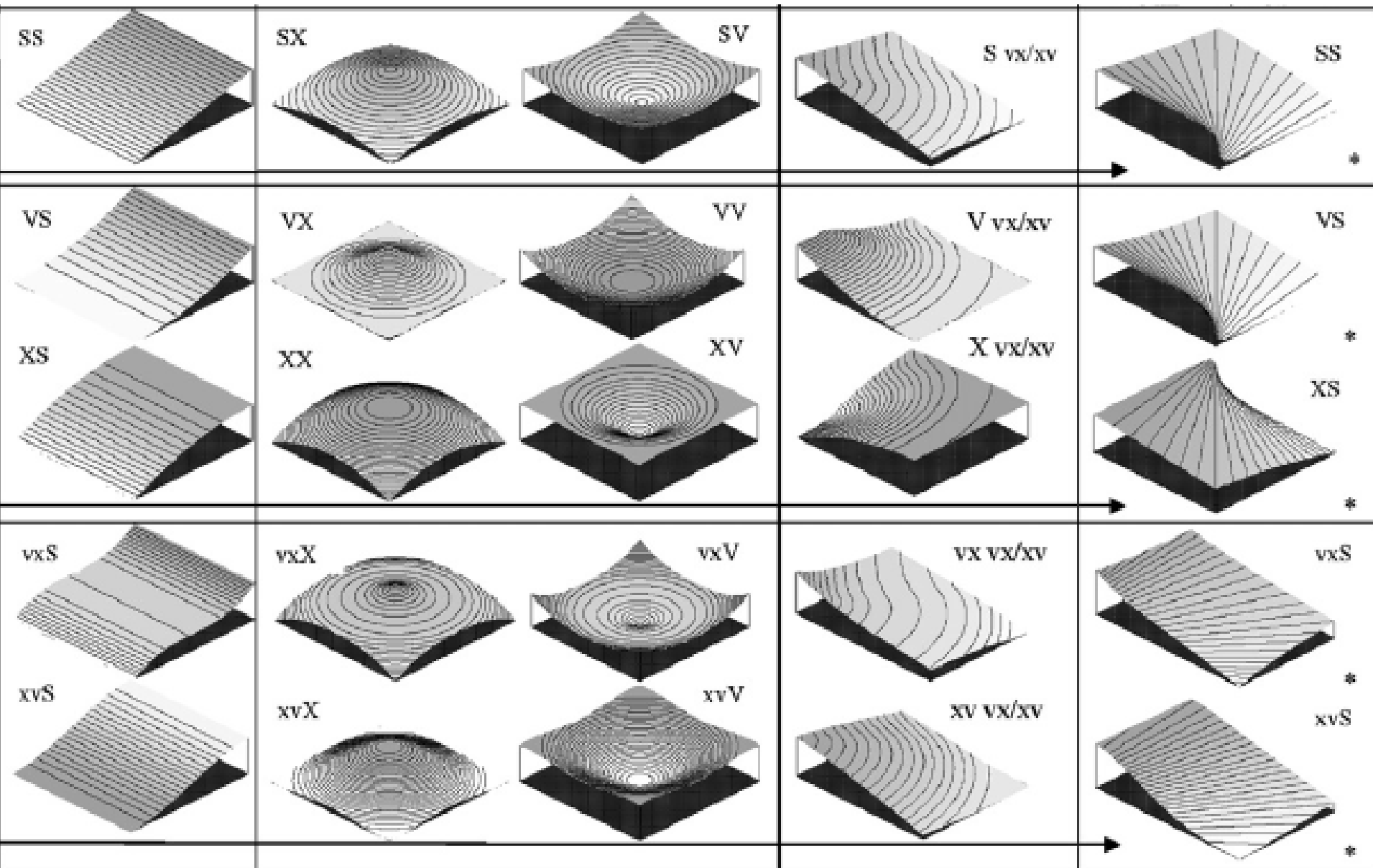

Simple discontinuity lines of:

- Altitude
- Gradient
- Aspect
- Profile curvature
- Plan curvature
- Change of profile curvature
- Change of plan curvature
- Compound slope and aspect discontinuity line

<p style="text-align: center;">Г × Г</p> 	<p style="text-align: center;">СХ × Г</p> 	<p style="text-align: center;">СГ × Г</p>
<p style="text-align: center;">Г × СХ</p> 	<p style="text-align: center;">СХ × СХ</p> 	<p style="text-align: center;">СГ × СХ</p>
<p style="text-align: center;">Г × СГ</p> 	<p style="text-align: center;">СХ × СГ</p> 	<p style="text-align: center;">СГ × СГ</p>

Základní typy EFR

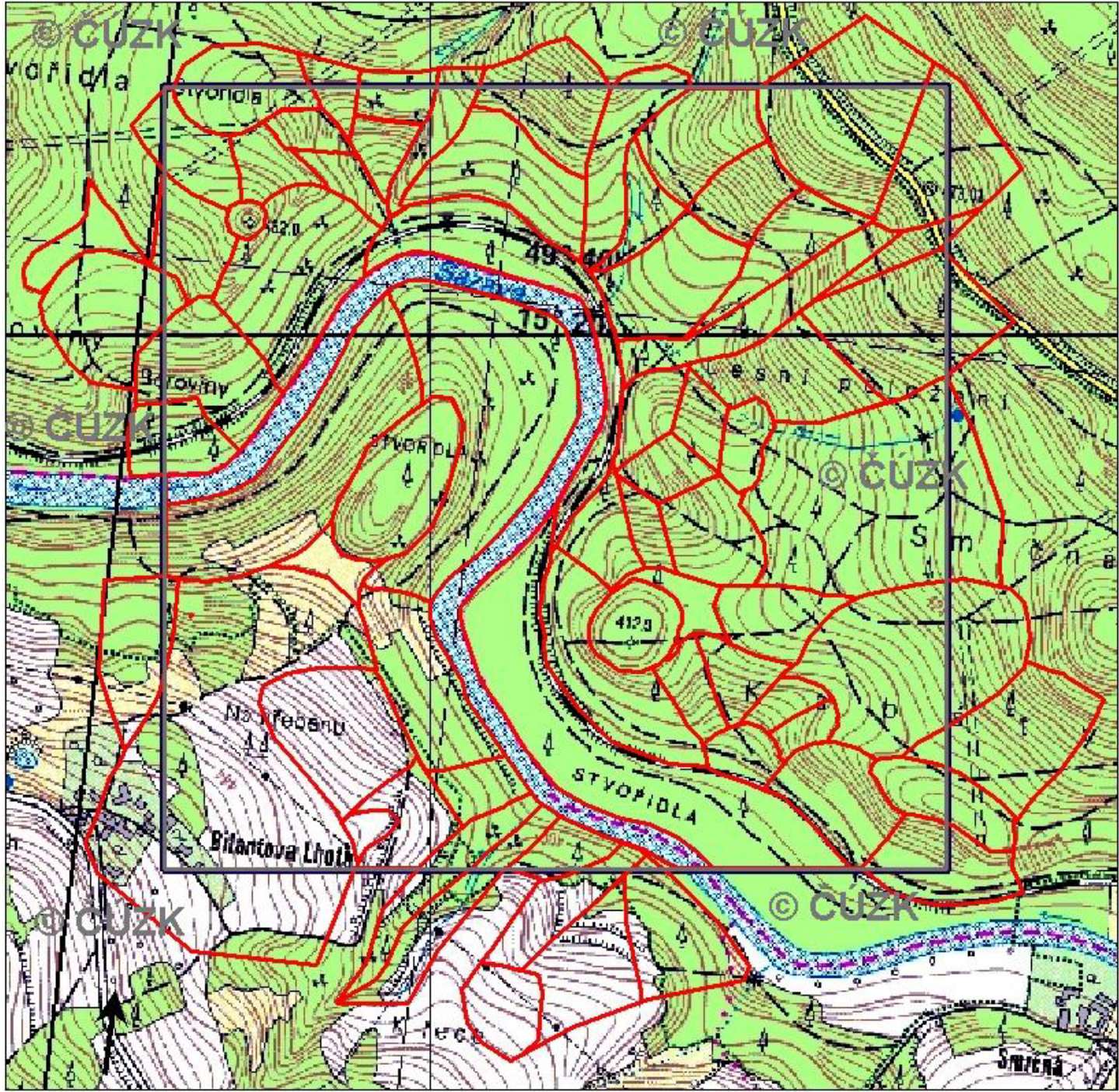

Příklad vymezení EFR na topografické mapě

Proč EFR?

Analýza terénu (reliéfu) – morfografická, morfometrická analýza

Pochopení geneze tvarů reliéfu

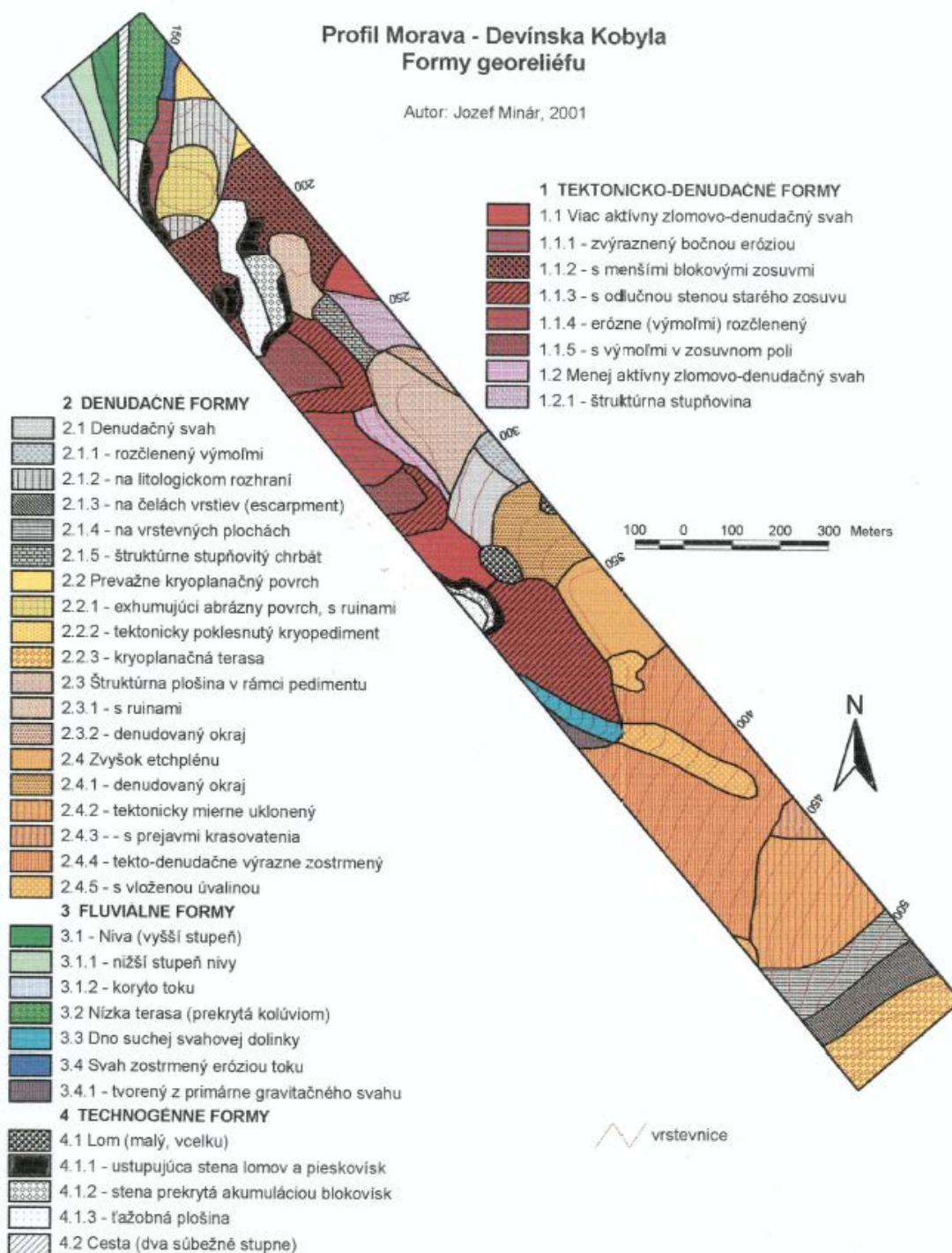
Pochopení vlivu morfologie na dynamiku současných geomorfologických procesů (např. identifikace zdrojových oblastí zvětralin, transportních zón, akumulčních oblastí /rezervoárů/ - geomorfologická katéna)

Podklad pro tvorbu geomorfologické mapy

Profil Morava - Devínska Kobyla Formy georeliéfu

Autor: Jozef Minár, 2001

Mapa aktivních forem - strž 1

